

از چه انتقاد می کنیم؛ خصوصی سازی یا سیاست های نادرست؟

یوسف عزیززاده

چندی پیش حزب اسلامی کار بیانیه ای شامل انتقادات اقتصادی، صادر کرد بود که به نظر می رسید در تنظیم آن بیانیه از هیچ کارشناس اقتصادی کمک گرفته نشده است. لذا نگارنده این یادداشت جوابیه ای در تحلیل انتقادات آن حزب محترم در روزنامه آسیا به چاپ رساند. گویی مقدر شده است که هر آن چند کاهمی با الحزاب کارگری در بدلی اقتصادی داشته باشیم.

علیرضا محبوب دبیر کل خانه کارگر در گردهمایی سالانه خانه کارگر در بندر انزلی انتقاداتی به خصوصی سازی اقتصادی داشته اند که قسمت هایی از سخنان وی در روزنامه آسیا (مورخ ۸/۸/۸۱) به چاپ رسید و حامل نکات جالب توجهی بود که در ذیل به آن ها اشاره می گرد.

۱- وی گفته است: خصوصی سازی سبب ضرر و زیان باری است که تکنولوژی را ضعیف و چراغ علم را در ایران خاموش کرده و موجب انهدام طبقه متوسط شده است.

در این خصوص باید گفت که درست است که خصوصی سازی در ایران به شکل صحیح و موثقی اجرا نشده و نواقص فراوانی دارد، اما این مساله دلیل نمی شود که خصوصی سازی را به کلی رد کرده و آن را سبب زیان بیانیم بر عکس خصوصی سازی و کاهش حجم دولت همواره برای اقتصاد ما یک ضرورت است. آقای محبوب باید بهتر بدانند که کارگران شرکت ها و کارخانجات دولتی اغلب از حمایت های دولت و نفعت تغذیه می کنند نه از کارایی و بهره وری نیروی خود و مدیران نشان عمده ترین حمایت دولت نیز همان درهای بسته است که تولیدات داخلی را بی رقیب کرده است.

۲- در جای دیگری ایشان فرموده اند: فضای اختناق مطبوعاتی علیه مخالفان خصوصی سازی در کشور به وجود آمده که نباید این فضای اختناق شکسته شود.

در این باره ایشان کمی بی انصافی به خرج داده اند، چرا که یکی از بزرگ ترین دستاوردهای دولت آقای خاتمی، باز بودن فضای نقد و تحلیل بخصوص در بخش اقتصاد است و این فضا آن قدر باز است که حتی کارشناسان و نویسندگان اقتصادی (از جمله رئیس اتاق صنعت و معدن استان تهران) انتقادات خود را بسیار تند و تیش دار عنوان می کنند و نظرات خود را که گاه به شکل نامه های سرگشاده مطرح می کنند. واضح است که این فضای نقد و تحلیل در دولت های گذشته وجود نداشته است. با این حال بنده که در روزنامه اقتصادی آسیا تلم می زنم، تضمین می دهم که مطالب اقتصادی ایشان (آقای محبوب) در مورد سیاست های اقتصادی در این روزنامه به چاپ برسد، چرا که همواره شاهد انتشار مطالب موافقان و مخالفان سیاست های اقتصادی در این روزنامه بوده ایم.

۳- ایشان همچنین گفته است: اقتصاد خصوصی یعنی هر کس به دنبال نفع خویش باشد که دیگر راستگویی، صداقت و عدالت در آن معنا ندارد.

در این خصوص باید گفت که قریب به اتفاق کارشناسان اقتصادی معتقدند که راست گویی و صداقت و عدالت در اقتصاد دولتی از بیسن می رود و نه اقتصاد خصوصی. چرا که در اقتصاد دولتی چون انگیزه سود وجود ندارد، تلاش و تحرک نیز برای بالا بردن کارایی و بهره وری و ابتکار از بین می رود و یا به طور کلی رقابت از بین می رود و در این شرایط است که هر کس سعی می کند با ظاهر سازی و ریا خود را صادق، عادل و راست گو نشان دهد و به مراتب شغلی بالاتر پیشرفت کند و شایستگی که مهم ترین عنصر ارتقای شغلی در اقتصادهای سالم است، در اقتصاد دولتی کم ترین اهمیت را می یابد و دقیقاً به همین دلیل است که مدیران شرکت های دولتی از خصوصی سازی و اهمه دارند و با تمام قدرت به صندلی های مدیریت خود چسبیده اند و حتی در برابر مصوبات دولت برای خصوصی سازی نیز کارشکنی می کنند. لذا شرایطی که در کس در چارچوب قانون به دنبال نفع شخصی خویش باشد، لازم به رفاقتی شدن است که از ضروریات و پیش شرط های رشد و توسعه اقتصادی است.

۴- در جایی نیز آورده اند که: عده ای از سر تقابلی و کاهلی نسخه سوخته و باطل خصوصی سازی کشورهای دیگر را برای ایران پیچیدند که نتیجه ای جز وابستگی به سیاست های جهانی برای اقتصاد کشور نداشت. در این خصوص نیز بر اهل اقتصاد روشن است که خصوصی سازی نه تنها نسخه سوخته و باطل نیست بلکه لازمه رشد و توسعه پایدار اقتصادی است و تقابلی و کاهلی اصولاً از ویژگی های اقتصاد دولتی است.

بنابراین بیسند و بیاساس توجه داشت که اجرای غلط سیاست خصوصی سازی بحتی جداست و اشتباه بودن روش های گذشته خصوصی سازی نمی تواند دلیلی بر غلط بودن ذاتی این سیاست باشد. در هر صورت باید گفت که اجرای صحیح خصوصی سازی و کاهش حجم و تصدیی گری دولت که بالغ بر ۸۰ درصد فعالیت های اقتصادی را در دست دارد، ضرورتی

اجتناب ناپذیر است. در غیر این صورت تا ابد باید در آرزوی رشد و توسعه اقتصادی پایدار و افزایش رفاه جامعه ایران بمانیم.
Y-Economist@Parsimail.com (گروه اقتصادی جوان)